

« zurück blättern vor »

SZTYCHOWAĆ v. imp., ab 1558; auch *sztychać*, *sztychnąć*. **1)** ‘einen Stich versetzen; auch übertr. sticheln, spötteln, verbal angreifen’ – ‘kluć, żgać; też przen. szydzić z kogoś, dokuczać komuś’: 1558 Kosz.Lor. 186b, L *Diogenes tych, którzy się frasują o pochowanie zmarłych ciał, w powieści swoiemy sztychnie*. o 1564 MAĆZ 132c *Fodio, fodis, foffum, fodere [...]* *Kopam / Kolę Sztychuyę*. o (1582) 1597 Żarn.Pst. 3 82, L *Nietylko Kalwina, ale i pisma Św. słuchać nie chce, owszem przez bok Kalwina i Zwingliusza doktory dawne sztychuie*. o [LBel.] 1636 Żebr.Ow. 109, L *Klitemu iesion długi sztychnął w biodra obie, per utrumque acta femur*. – MAĆZ, L (zan.), Sw. **2)** ‘übertreffen, übersteigen’ – ‘przewyższać’: (1566) 1639 Górn.Dw. 127, L *Nie iefert to człowiek tak osobliwy iżby się siłą drugich nie znalazło, coby go daleko sztychowali*. o 1636 Żebr.Ow. 10, L *Opart-li się *chyz który, i wydotał wszysztkie stosy wytrwać, szczyt iego wody sztychowaty*. o [LBel.] (1638–1661) 1971 J.A.Mor.Erot. 274 *i śniegi, i słoniowe Kości sztychują twe zęby perłowe*. – TR, L, SWIL (prze.), Sw (stp.). **3)** ‘Tauschhandel treiben’ – ‘prowadzić handel wymienny’: (1601) 1618 Petr.Ek. 127, L *Sztychowanie towarow za towar służy tylko blizkim mieyscom*. o (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.2 439 *Ani już uczynnością zwać to, moim zdaniem, Ale jednym frymarkiem, jednym sztychowaniem*. o [LBel.] (1801) 1812 Czart.Myśli 111, DOR *Te narody, prowadzące ów handel wzajemnie sposobem sztychowania, czyli zamiany, wystarczać by mogły niemal sobie same*. – TR*, L, SWIL, Sw (stp.), DOR (daw.). **4)** ‘ein flüssiges Erzeugnis aus dem Hüttenofen gießen’ – ‘wylewać ciekły produkt z pieca hutniczego’: TR (metal.), L, SWIL (górn.), Sw (hut.). **5)** ‘einritzen, ritzen, gravieren’ – ‘rytować, ryć, grawerować’: 1781–1783 Jak.Art. 3 102, L *Sztychować herby*. o (1840) 1949 Słow.Listy I 34, DOR *Często chodzę patrzyć, jak sztychuje Oleszczyński, jeden z najpierwszych sztycharzy w Europie*. – CN, TR, L, SWIL, Sw, DOR. **6)** ‘schön schreiben’ – ‘pięknie pisać, kaligrafować’: [hapax] (†1853) 1929 Moraw.S.Szlachta 98, DOR *Pisał z formatyk. Pisywał czasem na dzień po jednej literze, ale w takim razie, choć pisać nie umiał, litera ta jego żadnej różnicy od sztychowanej w formatyce nie miała*. – SWIL, Sw, DOR (daw.). ◇ **Var:** *sztychać* v. imp. – CN, TR, L, SWIL, Sw; *sztychnąć* v. imp., [hapax] 1636 Żebr.Ow. 109, L – L, SWIL, Sw (m.u.); *sztychować* v. imp., 1558 Kosz.Lor. 186b, L – MAĆZ, CN, TR, L, SWIL, Sw, DOR. ◇ **Etym:** nhd. *stechen* v., ‘eine Wunde beibringen; sticheln, mit Worten treffen; übertreffen; Tauschhandel treiben; gravieren, schön schreiben; den Schmelzofen anstellen’, GRI. ◇ **Der:** *przesztychować* v. pf., [hapax] (1611) 1767 Krom. 528, L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1, 3; *nasztychować* v. pf., [hapax] 1615 Paszk.Dz.Tur. 24, L, zuerst

geb. L, nur für Inh. 1, 5; *odsztychnąć* v. pf., [hapax] 1780 Włodek Sł, MAY,
zuerst geb. CN, nur für Inh. 1; *wysztychować* v. pf., 1664–1684 Lub.Don
Alv. 285, zuerst geb. L, nur für Inh. 5, 6; *zasztychować* v. pf., zuerst geb. L,
nur für Inh. 5, 6; *odsztychować* v. pf., [hapax] (1882) 1948 Jeż Uskoki II 73,
DOR, zuerst geb. SW, nur für Inh. 5.

« zurück blättern vor »